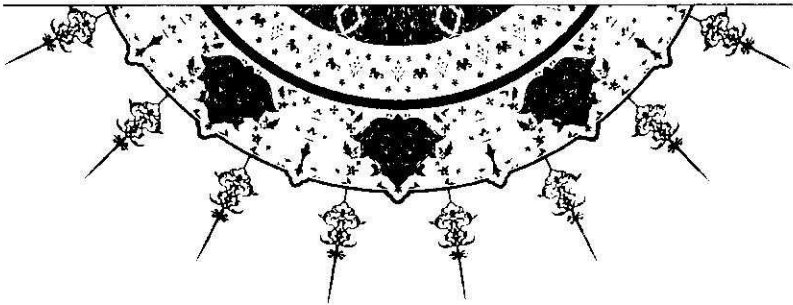

متن و ترجمه روان

بصورت موضوعی

غیر الحکم در الکلم

عبدالواحد بن محمد تسمی لمدی

ترجمه و تحقیق:
محمد رحمتی شهرضا

سرشناسه	: علی بن ابی طالب (ع) ، امام اول ، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.
عنوان فرزادادی	: غررالحکم و دررالکلم ، فارسی ، عربی
عنوان و نام پدیدآور	: غررالحکم و دررالکلم / تالیف عبدالواحد بن محمد آمدی ، ترجمه محمد رحمتی شهرضا
مشخصات نشر	: قم : نغمه قرآن ، ۱۳۹۳
مشخصات ناشری	: ۷۳۶ ص.
شابک	: ۳۲۰۰۰ ریال
و سبب فهرست نویسی	: قیفا
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع) ، امام اول ، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. ، کلمات فصار
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع) ، امام اول ، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. ، احادیث
موضوع	: احادیث شیعه - قرن ۵ ق.
شناسه افزون (شخص)	: آمدی ، عبدالواحد بن محمد ، - ۵۱۰ ق. ، گردآورنده
شناسه افزون (شخص)	: رحمتی شهرضا ، محمد ، ۱۳۵۸ ، مترجم
ردد بندی کنگره	: ۱۳۹۳ / ۰۴۶ / BP
ردد بندی دیوبی	: ۳۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۶۲۲۲۷

نام کتاب : غررالحکم و دررالکلم

مؤلف : عبدالواحد تمیمی آمدی

مترجم : استاد محمد رحمتی شهرضا

ناشر : نغمه قرآن

لینتوگرافی : نویس

چاپ : عترت

نوبت چاپ : اول / ۱۳۹۴

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

مدیر اجرایی : محمد محمدی

قیمت : ۳۲۰۰۰ تومان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَلِمُ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

مراکز پخش :

۱- قم / خیابان معلم / انتهای کوچه ۱۲ / سمت چپ / کوچه ۱۶ / پلاک ۳۴ / انتشارات نغمه قرآن

تلفن : ۳۷۸۳۶۶۳۲ - ۰۲۵ همراه ۰۹۱۹۸۵۰۷۵۸۸

۲- تهران / میدان فلسطین / شرکت چاپ و نشر بین الملل / تلفن : ۸۸۹۲۱۹۸۰ - ۰۲۱

فهرست مندرجات

حرف «الالف»	حرف «التاء»	حرف «الجيم»	حرف «الباء»
باب الابل «شتر» ۱۵	باب التجارة «بازرگانی» ۱۰۲	باب الاجارة «پناه دادن» ۱۰۴	باب البخل «نخل» ۸۵
باب الايثار «ايثار» ۱۵	باب التراب «خاک» ۱۰۲	باب التجنير «گردن کشی» ۱۰۴	باب الاستبداد «خود رأیی» ۸۹
باب الاثم «گناه» ۱۶	باب التعب «رنج و سختی» ۱۰۲	باب الجبن «ترس» ۱۰۵	باب البدعة «بدعت» ۹۰
باب الاجل «مرگ، زمان» ۱۷	باب التوبة «پشیمانی» ۱۰۲	باب التجد «تلاش و کوشش» ۱۰۵	باب التبذير «اسراف» ۹۰
باب التأخير «به تأخیر انداختن کار» ۲۰	باب التواء «زینا سخن گفتن» ۹۹	باب الجذل «ستیزه جویی» ۱۰۶	باب التبذل «بخشش» ۹۰
باب الآخرة و الترفع اليها «آخرت و تشويق به آن» ۲۰	باب البلاء «گرفتاری» ۱۰۰	باب التجربة «آزمایش» ۱۰۶	باب البراءة «بی گناهی» ۹۲
باب الاخوة «برادری» ۳۶	باب البكاء «گریه کردن» ۹۹	باب البهتان «دروغ» ۱۰۱	
باب الادب «ادب» ۴۵	باب البلد «سرزمین» ۹۹		
باب الاذى «آزار و اذیت» ۴۹	باب البلاء «گرفتاری» ۱۰۰		
باب التأسي «الگو گرفتن» ۴۹	باب بني أمية «بنی امیه» ۱۰۱		
باب الأشر «سرکشی» ۴۹	باب المبالاة «پروا داشتن» ۱۰۱		
باب الأصل «ریشه، نسب» ۴۹	باب البيهتان «دروغ» ۱۰۱		
باب الآفة «آفت» ۵۰	حرف «التاء»	حرف «الجيم»	حرف «الباء»
باب الأكل «خوردن» ۵۰	باب التجارة «بازرگانی» ۱۰۲	باب الاجارة «پناه دادن» ۱۰۴	باب البخل «نخل» ۸۵
باب الالف «انس گرفتن» ۵۱	باب التراب «خاک» ۱۰۲	باب التجنير «گردن کشی» ۱۰۴	باب الاستبداد «خود رأیی» ۸۹
باب معرفة الله تعالى شأنه «شناخت خداوند» ۵۱	باب التعب «رنج و سختی» ۱۰۲	باب الجبن «ترس» ۱۰۵	باب البدعة «بدعت» ۹۰
باب الامر بالمعروف «دعوت به کارهای نیک» ۵۸	باب التوبة «پشیمانی» ۱۰۲	باب التجد «تلاش و کوشش» ۱۰۵	باب التبذير «اسراف» ۹۰
باب الأمل و الأمانی «آرزو و خواسته ها» ۶۰	باب التواء «زینا سخن گفتن» ۹۹	باب الجذل «ستیزه جویی» ۱۰۶	باب التبذل «بخشش» ۹۰
باب الائمة عليهم السلام «امامان عليهم السلام» ۶۷	باب البلاء «گرفتاری» ۱۰۰	باب التجربة «آزمایش» ۱۰۶	باب البراءة «بی گناهی» ۹۲
باب الأمن «امنیّت» ۷۳	باب البكاء «گریه کردن» ۹۹		
باب الايمان «ایمان» ۷۴	باب البلد «سرزمین» ۹۹		
باب المؤمن «مؤمن» ۷۶	باب البلاء «گرفتاری» ۱۰۰		
باب الامانة «امانت داری» ۸۰	باب المبالاة «پروا داشتن» ۱۰۱		
باب الاتس و الالف «همراهی و الفت» ۸۱	باب البيهتان «دروغ» ۱۰۱		
باب الانسان «انسان» ۸۲	حرف «التاء»	حرف «الجيم»	حرف «الباء»
باب الاناة «حوصله و وقار» ۸۲	باب التجارة «بازرگانی» ۱۰۲	باب الاجارة «پناه دادن» ۱۰۴	باب البخل «نخل» ۸۵
باب التأهب و الاستعداد «آمادگی» ۸۳	باب التراب «خاک» ۱۰۲	باب التجنير «گردن کشی» ۱۰۴	باب الاستبداد «خود رأیی» ۸۹
باب الاهل «خانواده» ۸۴	باب التعب «رنج و سختی» ۱۰۲	باب الجبن «ترس» ۱۰۵	باب البدعة «بدعت» ۹۰
	باب التوبة «پشیمانی» ۱۰۲	باب التجد «تلاش و کوشش» ۱۰۵	باب التبذير «اسراف» ۹۰
	باب التواء «زینا سخن گفتن» ۹۹	باب الجذل «ستیزه جویی» ۱۰۶	باب التبذل «بخشش» ۹۰
	باب البلاء «گرفتاری» ۱۰۰	باب التجربة «آزمایش» ۱۰۶	باب البراءة «بی گناهی» ۹۲
	باب البكاء «گریه کردن» ۹۹		
	باب البلد «سرزمین» ۹۹		
	باب البلاء «گرفتاری» ۱۰۰		
	باب بني أمية «بنی امیه» ۱۰۱		
	باب المبالاة «پروا داشتن» ۱۰۱		
	باب البيهتان «دروغ» ۱۰۱		

باب المجالسة «همنشینی»	۱۰۹	باب الخط «بهره»	۱۵۳
باب المجلس «محلّ نشست»	۱۱۰	باب الحفظ «نگهداری»	۱۵۳
باب الجماع «نزدیکی کردن»	۱۱۰	باب الجفد «کینه توزی»	۱۵۳
باب الجمال «زیبایی»	۱۱۱	باب الحق «حقیقت»	۱۵۵
باب التحمل «آراستگی»	۱۱۱	باب التحقيق «جستجو»	۱۶۲
باب الجمیل «زیبا، خوبی»	۱۱۱	باب الحقوق «حقوق»	۱۶۲
باب الجُند «سپاه»	۱۱۱	باب الاحتکار «احتکار»	۱۶۲
باب التجانس «هم جنسان»	۱۱۲	باب الحکمة «فرزانگی»	۱۶۳
باب الجنة «بهشت»	۱۱۲	باب الحلال «جایز»	۱۶۵
باب الجواب «پاسخ»	۱۱۳	باب الحلم «صبر»	۱۶۶
باب الجود «بخشندگی»	۱۱۴	باب النبی محمد ﷺ «پیامبر گرامی اسلام «ص»»	۱۷۰
باب الجوار «همسایگی»	۱۱۶	باب الحماقة «نادانی»	۱۷۱
باب الجوع «گرسنگی»	۱۱۶	باب الاحتمال و التحفل «تحمل کردن دیگران»	۱۷۳
باب الجاه «مقام»	۱۱۷	باب الحمیة «پرهیز از خوردن»	۱۷۵
باب الجواهر «گوهر»	۱۱۷	باب الحاجة و الاحتیاج «نیاز»	۱۷۵
باب الجهاد «جنگ با دشمن»	۱۱۷	باب الحيلة «راه چاره، نیرنگ»	۱۷۶
باب الجهل «نادانی»	۱۱۸	باب الحياء «شرم»	۱۷۶
باب جهنم «جهنم»	۱۲۳	باب التحية «سلام و درود»	۱۷۹
حرف «الحاء»		حرف «الخاء»	
باب الحب «دوست داشتن»	۱۲۵	باب الخير «خیر، حدیث»	۱۸۰
باب فنون الحرب «دستورات جنگی»	۱۲۸	باب الخيرة «آگاهی»	۱۸۰
باب الحج «زیارت خانه خدا»	۱۲۹	باب الخديعة «حيله و نیرنگ»	۱۸۰
باب الحجة «دلیل روشن»	۱۲۹	باب الخادم «خدمتکار»	۱۸۱
باب الحد «اندازه»	۱۳۰	باب الخذلان «عدم یاری خداوند»	۱۸۱
باب الحدة «تندی»	۱۳۰	باب الخرق «خشونت»	۱۸۱
باب الحدود «مرزهای الهی»	۱۳۰	باب الخشوع «فروتنی»	۱۸۲
باب الحذر «پرهیز»	۱۳۱	باب الخشية «بیم، ترس»	۱۸۲
باب الحرية «آزادگی»	۱۳۲	باب الخصومة «دشمنی»	۱۸۳
باب الحرص «طمع»	۱۳۲	باب الخضوع «فروتنی»	۱۸۳
باب الحرام «حرام»	۱۳۷	باب الخطر «خطر»	۱۸۴
باب الحزم «دور اندیشی»	۱۳۸	باب حَقّة الظهر «سبک بازی»	۱۸۴
باب الحزن «غم و اندوه»	۱۴۲	باب الاستخفاف «سبک شمردن»	۱۸۴
باب الحسب «خویشاوندی»	۱۴۲	باب الاخلاص «خالص و پاک بودن کار»	۱۸۴
باب الحسد «حسادت»	۱۴۲	باب الخلاف «مخالفت»	۱۸۸
باب الحسرة «افسوس»	۱۴۶	باب الأخلاق «اخلاق»	۱۸۸
باب الحسنه «خوبی»	۱۴۶	باب حسن الخلق «اخلاق نیکو»	۱۸۹
باب الإحسان «بخشش»	۱۴۶	باب سوء الخلق «بداخلاقی»	۱۹۱

۲۶۰	باب الریاء «خودنمایی»
۲۶۰	باب الرأى «عقیده و نظر»
۲۶۱	باب الرؤية «دیدن»
۲۶۱	باب الزیج «سود بردن»
۲۶۲	باب الرجاء «امید»
۲۶۳	باب الرحمة و الترحم «دلسوزی و مهربانی»
۲۶۴	باب الرحم «خویشاوندی»
۲۶۵	باب صلة الرحم «رابطه با خویشاوندان»
۲۶۶	باب قطع الرحم «عدم رابطه با خویشان»
۲۶۷	باب الرخاء «خوشی و آسایش»
۲۶۷	باب الرذائل «پستی ها»
۲۶۷	باب الزرق «روزی»
۲۶۹	باب الرسل «فرستادگان»
۲۷۰	باب الاسترسال «گفتگوهای دوستانه»
۲۷۰	باب الرسول «فرستاده، پیامبر»
۲۷۰	باب الرشد «به حق رسیدن»
۲۷۱	باب الرضا «رضایت، خشنودی»
۲۷۴	باب الرغبة «اشتیاق، دوست داشتن»
۲۷۵	باب الرفق «برخورد نرم، مهربانی»
۲۷۷	باب الثمرکب «چیزی که بر آن سوار شوند»
۲۷۷	باب الزاحا «آسودگی»
۲۷۷	باب الرياضة «سختی کشیدن»
۲۷۷	باب الریبة «شک و تردید»

حرف «الزاء»

۲۷۹	باب الزرع «کشاوری»
۲۷۹	باب الزکاة «زکات»
۲۷۹	باب الزلل «لغزش»
۲۷۹	باب الزمان «زمان، وقت»
۲۸۲	باب الزنا «زنا»
۲۸۲	باب الزاد «توشه، اندوخته»
۲۸۲	باب الزیارة «ملاقات، دیدار»
۲۸۲	باب الزهد «برهیزکاری»
۲۸۸	باب الزینة «زینت، آراستگی»
۲۸۸	باب الزی «شکل»

حرف «السين»

۲۸۹	باب السؤال عن الله تعالى «درخواست از خداوند»
۲۹۰	باب السؤال عن الناس «درخواست از مردم»

۱۹۲	باب الخلقة «آفرینش»
۱۹۳	باب الخلوة «تنهایی»
۱۹۳	باب الخوف «ترس»
۱۹۷	باب الخيانة «خیانت»
۱۹۸	باب الاستخارة «طلب خیر از خدا»
۱۹۸	باب الخیر «خوبی، نیکی»

حرف «الدال»

۲۰۱	باب التدبیر «چاره جویی»
۲۰۲	باب الاستدراج «استدراج»
۲۰۲	باب الدراسة «آموختن»
۲۰۳	باب الاستدراک «جبران کردن»
۲۰۳	باب المندارة «همراهی کردن، یکی شدن»
۲۰۴	باب الادعاء «ادعا»
۲۰۴	باب الدعاء «دعا»
۲۰۵	باب الدماء «خونریزی»
۲۰۵	باب الدنيا «دنیا»
۲۳۳	باب الدناءة «پستی»
۲۳۴	باب الدولة «دولت»
۲۳۵	باب المداومة «پشتکار، پی گیری»
۲۳۵	باب الداء و الدواء «درد و درمان»
۲۳۶	باب الدهر «روزگار»
۲۳۷	باب الدين «قرض، وام»
۲۳۷	باب الدين «دين، آيين»

حرف «الذال»

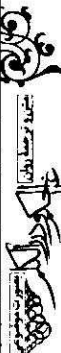
۲۴۴	باب الذكر «یاد»
۲۴۴	باب ذكر الله «یاد خدا»
۲۴۷	باب الذلة «خواری، حقارت»
۲۴۸	باب الذم و المذموم «نکوهش، نکوهیده»
۲۵۲	باب الذنب و العصیان «گناه، نافرمانی»
۲۵۷	باب الاصرار على الذنب «اصرار بر گناه»
۲۵۸	باب استصغار الذنب «کوچک شمردن گناه»
۲۵۸	باب المجاهرة بالذنب «گناه کردن آشکار»
۲۵۸	باب التبجح بالذنب «خوشحالی کردن برای گناه»
۲۵۸	باب الاداعة «فاش کردن اسرار»

حرف «الراء»

۲۵۹	باب الرياسة «بزرگی کردن، رییس بودن»
۲۵۹	باب الرويا «خواب، خیال»

باب السيرة «روشن، سُنّت، رفتار»..... ۳۱۶	باب السبب «علت، وسیله»..... ۲۹۲
حرف «الشين»	باب السب «دشنام»..... ۲۹۲
باب الشباب «جوانی»..... ۳۱۷	باب الستر «پنهان کردن»..... ۲۹۲
باب الشبهة «شک و تردید»..... ۳۱۸	باب السجود «سجده»..... ۲۹۲
باب الأشتر «مالک اشتر»..... ۳۱۸	باب المسجد «مسجد»..... ۲۹۳
باب الشتم «دشنام، ناسزا»..... ۳۱۹	باب السجن «زندان»..... ۲۹۳
باب الشجاعة «دلیری، شهامت، تترسیدن»..... ۳۱۹	باب السجنة «صفت، اخلاق»..... ۲۹۳
باب الشدائد «سختی ها، گرفتاری ها»..... ۳۱۹	باب السخط «ناخوسندی، خشم»..... ۲۹۳
باب الشريعة «دين و آيين»..... ۳۲۳	باب السخف «سبك عقلى»..... ۲۹۴
باب الشرف «شرافت، عزت»..... ۳۲۳	باب الساخوة «بخشش»..... ۲۹۴
باب الشريك «شريک قرار دادن برای خدا»..... ۳۲۴	باب السداد «درستی، محكمی»..... ۲۹۷
باب الشركة «همکاری، مشاركت»..... ۳۲۴	باب السرور «شادی»..... ۲۹۷
باب التشطط «تجاوز»..... ۳۲۴	باب السر «راز»..... ۲۹۸
باب الشيطان «شیطان»..... ۳۲۴	باب السرعة «شتاب»..... ۳۰۰
باب الاشتغال «مشغول بودن، سرگرم شدن»..... ۳۲۵	باب الاسراف «اسراف و زیاده روی»..... ۳۰۰
باب الشفاعة «شفاعت، واسطه گری»..... ۳۲۶	باب السعادة «خوش بختی»..... ۳۰۱
باب الشفقة «مهربانی، دلسوزی»..... ۳۲۶	باب السعى «تلاش و کوشش»..... ۳۰۲
باب المشقة «رنج و سختی»..... ۳۲۶	باب السعاية «سخن چینی»..... ۳۰۲
باب الشقاء «بدبختی»..... ۳۲۶	باب السفر «مسافرت»..... ۳۰۳
باب الشكر «سپاسگزاری»..... ۳۲۷	باب الشغل «انسان پست و بی ارزش»..... ۳۰۳
باب الشك «شک و تردید، ابهام»..... ۳۲۵	باب السفه «نادانی»..... ۳۰۳
باب الشكوى «شكايت، گله»..... ۳۲۶	باب السكوت «سكوت، خاموشی»..... ۳۰۴
باب الشماتة «سرزنش کردن»..... ۳۲۷	باب السلطان «حاکم، پادشاه»..... ۳۰۵
باب المشاورة «مشورت کردن، راهنمایی خواستن»..... ۳۲۷	باب الإسلام و التسليم «تسليم شدن»..... ۳۰۸
باب الشوق «اشتیاق، علاقه»..... ۳۴۰	باب السلام «سلام کردن»..... ۳۱۰
باب الشهرة «شهرت، جاه و مقام»..... ۳۴۰	باب السلامة «تندرستی»..... ۳۱۱
باب الشهوة «خواهش های نفسانی»..... ۳۴۰	باب السلم «سازش»..... ۳۱۱
باب الشيب «پیری»..... ۳۴۷	باب التسمت «سیما و هیئت»..... ۳۱۱
باب الشيعة «شیعه، معتقد به دوازده امام»..... ۳۴۷	باب المسامحة «آسان گرفتن»..... ۳۱۲
باب الشين «زشتی، عيب»..... ۳۴۸	باب الاستماع «شنیدن، گوش دادن»..... ۳۱۲
حرف «الصاد»	باب السنة «روش درست»..... ۳۱۳
باب الصبر «شکيبایی، صبر، بردباری»..... ۳۴۸	باب الإساءة «بدی کردن»..... ۳۱۴
باب المصاحبة «هم نشینی»..... ۳۵۷	باب السيادة «بزرگی، سروری»..... ۳۱۴
باب الصحة «سلامتی، تندرستی»..... ۳۶۴	باب السياسة «تدبير»..... ۳۱۵
باب الصدق «راست گویی، درستی»..... ۳۶۴	باب السوق «بازار»..... ۳۱۵
باب الصدقة «صدقه، کمکی به نیازمند»..... ۳۶۹	باب السهر «شب زنده داری»..... ۳۱۶
باب الصديق «دوست صمیمی»..... ۳۷۰	باب التسهيل «آسان گرفتن، روان بودن»..... ۳۱۶

حرف «العين»

باب العبادة «پرستش»	۴۱۳
باب الاعتبار «پندگرفتن»	۴۱۴
باب العتاب «تندی، سرزنش»	۴۱۷
باب العتق «بنده آزاد کردن»	۴۱۷
باب العجب «غرور، تکبر، خودبینی»	۴۱۷
باب العجز «ناتوانی»	۴۱۹
باب العجلة «عجله، شتاب»	۴۲۱
باب العدل «عدالت»	۴۲۳
باب العداوة «دشمنی»	۴۲۷
باب الاعتذار «معذرت خواهی»	۴۲۹
باب الغرض «آبرو»	۴۳۱
باب التعريض «کنایه زدن»	۴۳۲
باب المعرفة «شناخت»	۴۳۲
باب المعروف «نیکی، خوبی، احسان»	۴۳۴
باب الأعراف «اعراف»	۴۳۸
باب العشرة و المعاشرة «آمیزش»	۴۳۸
باب العز «بزرگواری، عزت»	۴۳۹
باب العزلة «گوشه گیری»	۴۳۹
باب العزم «قصد، تصمیم»	۴۴۰
باب التعصب «طرفداری، دفاع سخت»	۴۴۱
باب العصمة «نگه داشتن، جنگ زدن»	۴۴۱
باب العطاء «بخشش»	۴۴۱
باب العقبة «پاک دامنی»	۴۴۴
باب العقو «گذشت، بخشش»	۴۴۶
باب العافية «سلامتی، تندرستی»	۴۴۹
باب العاقبة «سرانجام، پایان»	۴۴۹
باب العقوبة «کیفر»	۴۵۱
باب العقل «خرد»	۴۵۱
باب العلم «دانش»	۴۶۳
باب علی علیه السلام «امیرالمؤمنین علی علیه السلام»	۴۷۹
باب العمر «عمر، زندگی»	۴۸۶
باب التعمق «باریک بینی، بسیار دقت کردن»	۴۸۸
باب العمل «کار کردن»	۴۸۸
باب المعاندة «دشمنی»	۴۹۷
باب العنف «درستی کردن یا مردم»	۴۹۷

باب الصغر «کودکی، کوچکی»	۳۷۲
باب الاصلاح و الصلاح «اصلاح و دوستی، سازش»	۳۷۳
باب الصلف «چاپلوسی، حرف بیهوده»	۳۷۳
باب الصلاة «نماز»	۳۷۳
باب الصلاة علی النبی ﷺ «درود بر پیامبر ﷺ»	۳۷۴
باب الصمت «سکوت»	۳۷۴
باب الاصطناع «احسان، خوبی»	۳۷۶
باب الصواب و الاصابة «درستی، رسیدن به حق»	۳۷۷
باب المصيبة «اتفاق های سخت و ناراحت کننده»	۳۷۸
باب الصوت «صدا»	۳۷۹
باب الصوم «روزه»	۳۷۹

حرف «الضاد»

باب الضحك «خندیدن»	۳۸۰
باب الضد «دشمن، مخالف»	۳۸۱
باب الضرورات «ناچار ی ها، امور مهم»	۳۸۱
باب الضعف «ناتوانی»	۳۸۱
باب الضلال «گمراهی»	۳۸۲
باب الضمان «ضامن شدن»	۳۸۲
باب التضييع «تابود کردن، تباهی»	۳۸۲
باب الضیافة «مهمانی»	۳۸۳

حرف «الطاء»

باب الطرب «شادی، مستی»	۳۸۳
باب الاطعام «غذا دادن»	۳۸۳
باب الطعنة «زخم زدن، نیش زدن»	۳۸۳
باب الطلب «درخواست، احتیاج»	۳۸۳
باب الطمع «حرص»	۳۸۶
باب الطاعة «اطاعت، فرمانبری»	۳۹۰
باب الطاقة «نیرو، توان»	۳۹۹
باب الطیش «سبکی»	۳۹۹

حرف «الظاء»

باب الظفر «پیروزی»	۳۹۹
باب الظلم «ستم، بدی»	۳۹۹
باب الظن «گمان»	۴۰۹
باب حسن الظن «گمان خوب»	۴۰۹
باب سوء الظن «گمان بد»	۴۱۰
باب الاستظهار «پشت گرمی، کمک گرفتن»	۴۱۲
باب حسن الظاهر «ظاهر خوب»	۴۱۲

باب الفجور «گناه کاری، زناکاری»	۵۲۶	باب ما لا یعنی «آنچه به انسان مربوط نیست»	۴۹۸
باب الفحش «ناسزاگویی، دشنام»	۵۲۷	باب العادة «کار دائمی، صفت همیشگی»	۴۹۹
باب الفخر «افتخار کردن به خود، مغرور شدن»	۵۲۷	باب العورة «آنچه باید پوشیده شود»	۵۰۰
باب القرار «گریز از جنگ با دشمن»	۵۲۸	باب الاستعانة «کمک گرفتن»	۵۰۰
باب الفرج «گشایش»	۵۲۹	باب الاعانة والتعاون «کمک و همکاری کردن»	۵۰۰
باب الفرح «شادمانی»	۵۲۹	باب العار «نگ، رسوایی»	۵۰۱
باب الفرصة «فرصت، مهلت، زمان»	۵۲۹	باب العهد «پیمان»	۵۰۱
باب الفرض «واجب، لازم»	۵۳۱	باب العيب «عیب جوی، عیب بینی»	۵۰۳
باب الفراغ «راحتی، آسایش»	۵۳۲	باب التعبير «سرزنش کردن»	۵۰۷
باب الفرقة «جدايي»	۵۳۲	باب العیش «زندگی»	۵۰۷
باب الافضال و التفضل «بخشایش، دادن، بخشش»	۵۳۲	حرف «الغین»	
باب الفضول «چیزی خود و بی جا، زیادی»	۵۳۳	باب الغباوة «نادانی، کودنی»	۵۰۸
باب الفضائل «برتری‌ها»	۵۳۴	باب الغدر «بی وفایی، پیمان شکنی»	۵۰۸
باب الفطنة «زیرکی»	۵۳۵	باب الغرور «فریب»	۵۰۹
باب الافعال «کارها»	۵۳۵	باب الغش «ناخالصی، گول زدن»	۵۱۱
باب الفقر «نیازمندی، نداری»	۵۳۶	باب الغصب «بی اجازه برداشتن، غارت کردن»	۵۱۲
باب الفقه «اجتهاد، فهم»	۵۳۹	باب الغضب «خشم»	۵۱۲
باب الفكر «اندیشه»	۵۳۹	باب غض الطرف «چشم پوشی»	۵۱۶
باب الفلاح «رستگاری»	۵۴۳	باب الغفران و الاستغفار «آمرزش و آمرزش خواهی»	۵۱۶
باب الفوت «از دست دادن فرصت»	۵۴۴	باب الغفلة «بی خبری»	۵۱۸
باب التفویض «واگذاری»	۵۴۴	باب التغافل «خود را به بی خبری زدن»	۵۲۰
باب الفوق «برتر، بالا»	۵۴۴	باب الغلبة «پیروزی، تسلط»	۵۲۰
باب الفهم «درک کردن، دریافتن»	۵۴۵	باب الغلط «اشتباه»	۵۲۰
حرف «القاف»		باب الغل «کینه توزی»	۵۲۰
باب القبح «زشتی»	۵۴۶	باب الغلو «زیاده روی کردن»	۵۲۰
باب القبور «گورها»	۵۴۶	باب الغم «اندوه»	۵۲۰
باب الاقبال «خوش بختی، رو آوردن خوبی»	۵۴۶	باب الغنى «توانگری»	۵۲۱
باب الاقتحام «گرفتاری در کاری بدون فکر کردن»	۵۴۷	باب الاغاثة «به فریاد رسیدن، دادرسی کردن»	۵۲۳
باب القتل فی سبیل الله «کشته شدن در راه خدا»	۵۴۷	باب الغی «گمراهی»	۵۲۳
باب القدر و عرفانه «اندازه‌ی خود را دانستن»	۵۴۷	باب الغيبة «بدگویی از کسی پشت سرش»	۵۲۳
باب القدرة «توانایی»	۵۴۸	باب الغائب «کسی که حضور ندارد، دیده نمی‌شود»	۵۲۴
باب القدر و القضا «سرنوشت، تقدیر الهی»	۵۴۹	باب التغبیر «دگرگونی، تبدیل»	۵۲۴
باب القرآن «قرآن»	۵۵۰	باب الغيرة «ناموس پرستی، رشک»	۵۲۴
باب الاقرار «اعتراف»	۵۵۳	حرف «الغاء»	
باب القرض «وام»	۵۵۴	باب التقال «قال گرفتن»	۵۲۵
باب القساوة «سنگدلی»	۵۵۴	باب الفتنة «آزمایش، آشوب»	۵۲۵
باب القصد «اعتدال، میانه‌روی»	۵۵۴	باب الفتوة «خوانمردی»	۵۲۶

باب اللغو «کار بیهوده»	۵۵۶	باب التقصیر «کوتاهی کردن»	۵۵۶
باب اللقاء «ملاقات، دیدار»	۵۵۶	باب القضاء «داوری و قضاوت»	۵۵۶
باب التلویح «طعنه زدن، گوشه و کنایه زدن»	۵۵۷	باب التقاطع «جد شدن از هم»	۵۵۷
باب الملامه «سرزنش»	۵۵۷	باب الاستقاء «پیروی کردن»	۵۵۷
باب اللهو «سرگرمی های بیهوده»	۵۵۷	باب القلب «دل»	۵۵۷
باب اللین «نرم خویی، مهربانی»	۵۵۹	باب القناعة «قناعت، مواظبت»	۵۵۹
		باب القول «سخن، گفتار»	۵۶۴
حرف «المیم»		باب الاستقامة «پایداری، مقاومت»	۵۷۸
باب الامتحان «آزمایش»	۵۷۹	حرف «الکاف»	
باب المحنة «سختی، گرفتاری، رنج»	۵۸۲	باب الکبر «غرور»	۵۷۹
باب المدح «ثناء، ستایش»	۵۸۲	باب الکتاب «کتاب، نوشته»	۵۸۲
باب المروءة «جوانمردی، مردی»	۵۸۲	باب الکتابۃ «نوشتن، نامه نگاری»	۵۸۲
باب المرض «بیماری»	۵۸۳	باب الکتمان «پنهان کردن، پوشاندن»	۵۸۳
باب المراء «مبارزه، جنگ و جدل»	۵۸۳	باب الکثیر و القلیل «زیاد و کم»	۵۸۳
باب المزاح «شوخی»	۵۸۴	باب الکذب «دروغ، نادرست»	۵۸۴
باب الماضی «گذشته»	۵۸۷	باب الکرم و المکارم «بزرگواری و صفت های عالی»	۵۸۷
باب المطل «تاخیر کردن در پرداخت حق»	۵۹۳	باب المکاره «زشتی ها، سختی ها»	۵۹۳
باب المکر «حيله، نیرنگ، فریب»	۵۹۴	باب الکسل «تنبلی»	۵۹۴
باب الملق «چاپلوسی»	۵۹۴	باب الکشف «آشکار شدن، ظاهر شدن»	۵۹۴
باب الملک «فرشته»	۵۹۴	باب الکظم «فرو خوردن خشم»	۵۹۴
باب الملالة «خسته شدن، از پای درآمدن»	۵۹۵	باب المکافاة «پاداش، جبران»	۵۹۵
باب المن «منت گذاری»	۵۹۵	باب الاکفاء «همسران، هم ردیفان»	۵۹۵
باب الموت «مرگ»	۵۹۶	باب الکفر «ناسپاسی، بی دینی»	۵۹۶
باب المال «ثروت، دارایی»	۵۹۷	باب الکف و الکفاف «باز ایستادن، کفایت کردن»	۵۹۷
حرف «التون»	۵۹۸	باب الاکتفاء «بسنده کردن»	۵۹۸
باب النجاة «رستگاری، پیروزی»	۵۹۸	باب الکفایة «کاردانی»	۵۹۸
باب النجاة «پیروزی، رهایی، رستگاری»	۵۹۸	باب التکلف «بیشتر از نیاز، سختی در کار»	۵۹۸
باب النجوى و المناجاة «راز و نیاز، رازگویی»	۵۹۹	باب الکمال «کمال، برتری، بلندی، نهایت»	۵۹۹
باب الندم «پشیمانی»	۵۹۹	باب الکیاسة «زیرکی»	۵۹۹
باب الانذار «بیم دادن»		حرف «اللام»	
باب المنزل «محل سکونت»	۶۰۰	باب اللؤم «پستی، فرومایگی»	۶۰۰
باب النزاهة «پاکیزگی، پرهیزکاری»	۶۰۳	باب اللباس «جامه، پوشاک»	۶۰۳
باب النساء «زن ها»	۶۰۴	باب اللین «شیر»	۶۰۴
باب النسیان «فراموشی»	۶۰۴	باب اللجاج «لججاری، سرکشی»	۶۰۴
باب النصیحة «موعظه، بند، خیرخواهی»	۶۰۵	باب الالجاج «اصرار کردن، پافشاری کردن»	۶۰۵
باب النصرة «کمک، یاری»	۶۰۵	باب اللذة «خوشی، کامیابی»	۶۰۵
باب الانصاف «انصاف»	۶۰۷	باب اللعب «بازی»	۶۰۷
باب النظر «نگاه»			

باب الایمان «مهلت، توجه»..... ۶۵۱	باب الایمان «مهلت، توجه»..... ۶۵۱
باب النعمة «نعمت»..... ۶۵۱	باب النعمة «نعمت»..... ۶۵۱
باب النفس «نفس»..... ۶۵۴	باب النفس «نفس»..... ۶۵۴
باب محاسبة النفس «حسابرسی از خود»..... ۶۶۴	باب محاسبة النفس «حسابرسی از خود»..... ۶۶۴
باب جهاد النفس «جهاد با نفس»..... ۶۶۵	باب جهاد النفس «جهاد با نفس»..... ۶۶۵
باب تهذيب النفس «پاک کردن نفس»..... ۶۶۸	باب تهذيب النفس «پاک کردن نفس»..... ۶۶۸
باب الرضا عن النفس «راضی بودن از خود»..... ۶۶۸	باب الرضا عن النفس «راضی بودن از خود»..... ۶۶۸
باب معرفة النفس «خودشناسی»..... ۶۶۹	باب معرفة النفس «خودشناسی»..... ۶۶۹
باب النفع «سود»..... ۶۷۰	باب النفع «سود»..... ۶۷۰
باب النفاق والمنافق «دورویی، دورو»..... ۶۷۰	باب النفاق والمنافق «دورویی، دورو»..... ۶۷۰
باب الانفاق «خرج کردن در راه خدا»..... ۶۷۳	باب الانفاق «خرج کردن در راه خدا»..... ۶۷۳
باب التواضع «مستحبات»..... ۶۷۳	باب التواضع «مستحبات»..... ۶۷۳
باب النقص «کمبود»..... ۶۷۳	باب النقص «کمبود»..... ۶۷۳
باب الانتقام «تلافی، کینه توزی»..... ۶۷۳	باب الانتقام «تلافی، کینه توزی»..... ۶۷۳
باب الانكار «انکار، نپذیرفتن»..... ۶۷۴	باب الانكار «انکار، نپذیرفتن»..... ۶۷۴
باب النهی عن المنکر «بازداشتن از بدی»..... ۶۷۴	باب النهی عن المنکر «بازداشتن از بدی»..... ۶۷۴
باب النمیمه «سخن چینی»..... ۶۷۵	باب النمیمه «سخن چینی»..... ۶۷۵
باب النبیاه «جانشین، به جای کسی کاری کردن»..... ۶۷۶	باب النبیاه «جانشین، به جای کسی کاری کردن»..... ۶۷۶
باب النوم «خواب»..... ۶۷۶	باب النوم «خواب»..... ۶۷۶
باب النیة «تصمیم، هدف، انگیزه»..... ۶۷۶	باب النیة «تصمیم، هدف، انگیزه»..... ۶۷۶
حرف «الواو»	
باب الوثوق «اعتماد، اطمینان»..... ۶۷۹	باب الوثوق «اعتماد، اطمینان»..... ۶۷۹
باب الواجبات «واجبات»..... ۶۷۹	باب الواجبات «واجبات»..... ۶۷۹
باب الوجدان «یافتن، چیزی داشتن»..... ۶۸۰	باب الوجدان «یافتن، چیزی داشتن»..... ۶۸۰
باب الوجهة، الوجه «حرمت و آبرو»..... ۶۸۰	باب الوجهة، الوجه «حرمت و آبرو»..... ۶۸۰
باب التوحيد «اعتقاد به یگانگی خدا، یکتاپرستی»..... ۶۸۰	باب التوحيد «اعتقاد به یگانگی خدا، یکتاپرستی»..... ۶۸۰
باب الوحشة «ترس، تنهایی»..... ۶۸۱	باب الوحشة «ترس، تنهایی»..... ۶۸۱
باب الورع «پارسایی»..... ۶۸۱	باب الورع «پارسایی»..... ۶۸۱
باب الوزارة «وزیر، سیاستمدار»..... ۶۸۴	باب الوزارة «وزیر، سیاستمدار»..... ۶۸۴
باب الوسط «میانه»..... ۶۸۵	باب الوسط «میانه»..... ۶۸۵
باب المواساة «یاری دادن»..... ۶۸۵	باب المواساة «یاری دادن»..... ۶۸۵
باب المواصله «پیوند دادن، همراه شدن»..... ۶۸۵	باب المواصله «پیوند دادن، همراه شدن»..... ۶۸۵
باب التواضع «فروتنی»..... ۶۸۶	باب التواضع «فروتنی»..... ۶۸۶
باب الوطن «وطن، زادگاه»..... ۶۸۸	باب الوطن «وطن، زادگاه»..... ۶۸۸
باب الوعد «وعده دادن»..... ۶۸۸	باب الوعد «وعده دادن»..... ۶۸۸
باب الوعظ و الموعدة «پند و نصیحت»..... ۶۸۹	باب الوعظ و الموعدة «پند و نصیحت»..... ۶۸۹
باب التوفيق «فراهم شدن خوبی»..... ۶۹۱	باب التوفيق «فراهم شدن خوبی»..... ۶۹۱
باب الوفاء «عمل کردن، وفا کردن»..... ۶۹۳	باب الوفاء «عمل کردن، وفا کردن»..... ۶۹۳
باب الوقت و المواقیت «زمان و بخش های زمان»..... ۶۹۴	باب الوقت و المواقیت «زمان و بخش های زمان»..... ۶۹۴
باب الوقار «متانت، وقار، سنگینی»..... ۶۹۵	باب الوقار «متانت، وقار، سنگینی»..... ۶۹۵
باب التوقف «ایستادن، حرکت نکردن»..... ۶۹۵	باب التوقف «ایستادن، حرکت نکردن»..... ۶۹۵
باب التقوی «پرهیزگاری»..... ۶۹۶	باب التقوی «پرهیزگاری»..... ۶۹۶
باب التقیة «تظاهر بر خلاف عقیده»..... ۷۰۵	باب التقیة «تظاهر بر خلاف عقیده»..... ۷۰۵
باب التوکل «توکل، تکیه کردن»..... ۷۰۵	باب التوکل «توکل، تکیه کردن»..... ۷۰۵
باب الولد و الولد «پدر و فرزند»..... ۷۰۷	باب الولد و الولد «پدر و فرزند»..... ۷۰۷
باب الولاية «حکومت، فرمانروایی»..... ۷۰۸	باب الولاية «حکومت، فرمانروایی»..... ۷۰۸
باب التوائی «سستی، تنبلی»..... ۷۰۹	باب التوائی «سستی، تنبلی»..... ۷۰۹
باب التهمة «بدنامی، نسبت نادرست دادن»..... ۷۰۹	باب التهمة «بدنامی، نسبت نادرست دادن»..... ۷۰۹
حرف «الهاء»	
باب الهجران «جدایی، دوری»..... ۷۱۰	باب الهجران «جدایی، دوری»..... ۷۱۰
باب الهدية «کادو، سوغات»..... ۷۱۰	باب الهدية «کادو، سوغات»..... ۷۱۰
باب الهداية «راهنمایی»..... ۷۱۰	باب الهداية «راهنمایی»..... ۷۱۰
باب الهذر «بیپرده گویی»..... ۷۱۲	باب الهذر «بیپرده گویی»..... ۷۱۲
باب الهزل «شوخی، طنز»..... ۷۱۲	باب الهزل «شوخی، طنز»..... ۷۱۲
باب الهلكة «نابودی»..... ۷۱۳	باب الهلكة «نابودی»..... ۷۱۳
باب الأهم و المهم «مهم تر و مهم»..... ۷۱۳	باب الأهم و المهم «مهم تر و مهم»..... ۷۱۳
باب الهمة «قصد، تصمیم، تلاش»..... ۷۱۳	باب الهمة «قصد، تصمیم، تلاش»..... ۷۱۳
باب التهور «بی یابی، شجاعت»..... ۷۱۵	باب التهور «بی یابی، شجاعت»..... ۷۱۵
باب الهوان «پستی، ذلت»..... ۷۱۵	باب الهوان «پستی، ذلت»..... ۷۱۵
باب الهوی «خواهش، خواسته نفس»..... ۷۱۵	باب الهوی «خواهش، خواسته نفس»..... ۷۱۵
باب الهیبة «ترس، شکوه»..... ۷۲۳	باب الهیبة «ترس، شکوه»..... ۷۲۳
حرف «الباء»	
باب الیأس «ناامیدی»..... ۷۲۴	باب الیأس «ناامیدی»..... ۷۲۴
باب الیتیم «یتیم»..... ۷۲۵	باب الیتیم «یتیم»..... ۷۲۵
باب البقطة «بیداری، هشیاری»..... ۷۲۶	باب البقطة «بیداری، هشیاری»..... ۷۲۶
باب الیقین «یقین، اطمینان»..... ۷۲۶	باب الیقین «یقین، اطمینان»..... ۷۲۶
باب الیمین «سوگند، راست»..... ۷۳۰	باب الیمین «سوگند، راست»..... ۷۳۰
باب الایام «روزگار، روزها»..... ۷۳۰	باب الایام «روزگار، روزها»..... ۷۳۰
باب متفرقات «گونگون»..... ۷۳۰	باب متفرقات «گونگون»..... ۷۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه مترجم

حمد و سپاس مخصوص خداوندی است که انبیاء و اولیاء را برای هدایت بشر مأمور نمود تا آدمی از کور راه ظلمت به سمت مسیر تکامل حرکت کند. حکمت‌ها و سخنانی که از منبع وحی لایزال الهی و علوم لدنی سرچشمه گرفته است، همچون چراغی در این مسیر راه را روشن نموده و انسان را از تحیر و ابهام نجات می‌دهد.

کتاب شریف «غرالحکم و در الکلم» گوهرهای نابی را در اختیار اهل حکمت قرار داده است که بودنش از نعمات بزرگ الهی است. خداوند را به جهت توفیقی که رفیق راهمان کرد تا مدتی خوشه چین این گنجینه نور باشیم سپاسگزاریم. جامعیت و کامل بودن این مجموعه که توسط عالم گرانقدر مرحوم قاضی ناصر الدین ابوالفتح عبدالوحد بن محمد تمیمی آمدی^۱ «رضوان الله تعالی علیه» گردآوری شده کم نظیر است.

ایشان انگیزه‌ی خود را از نگارش این کتاب این گونه بیان می‌کند: «چون دیدم ابو عثمان جاحظ، کتابی در کلمات امیر مؤمنان علی^{علیه السلام} نوشته و در آن تنها صد کلمه از سخنان آن حضرت را نقل کرده، بر آن شدم تا مجموعه‌ای از کلمات آن حضرت را جمع آوری نمایم، در حالی که اعتراف می‌کنم این مجموعه نیز قطره‌ای از دریای بی‌کران علوم آن حضرت است.»

ترتیب تألیف این کتاب بصورت الفبایی بوده و مبنای آن هم اولین حرف از اولین کلمه متن روایت است. این مسئله طبیعتاً موجب می‌شد که پیدا کردن یک روایت در یک موضوع خاص مشکل شود. مرحوم علامه آقا جمال خوانساری^{رحمته الله} علاوه بر شرحی محققانه در هفت جلد،

۱. ایشان متولد سال ۵۱۰ هجری در شهر آمد هستند. شهر آمد شهری زیبا و آباد بوده است. این شهر منطقه‌ای از دیاربکر، و در حوالی رود دجله و فرات و سرزمینی سرسبز و خرم بوده است.

عبد الواحد بن محمد تمیمی آمدی از علمای بزرگوار شیعه و از محدثین والا مقام بوده که از احترام و اعتبار خاصی در نزد علمای شیعه برخوردار است. وی دارای اطلاعات گسترده از علوم و منابع مختلف بوده و تسلط فراوانی بر علوم اسلامی داشته است.

از جمله شاگردان وی عالم و محدث بزرگوار عالم تشیع، ابن شهر آشوب، می‌باشد.

او اجازه نقل روایت از عبد الواحد بن محمد آمدی گرفته، و یکی از اجازه‌های خود را اجازه نقل روایات کتاب غر الحکم ذکر کرده است. از ایشان دو کتاب بسیار معروف به جای مانده است. ۱- غر الحکم و در الکلم. «کتاب حاضر» ۲- الحکم و الأحکام من کلام سید الأنام. برخی نام این کتاب را جواهر الکلام فی شرح الحکم و الأحکام نیز گفته‌اند.

این بزرگوار سرانجام پس از عمری خدمت به علوم و معارف اسلامی، عبد الواحد بن محمد تمیمی آمدی در سال ۵۵۰ هجری قمری چشم از این دنیا فرو بست.

فهرست موضوعی نیز برای این کتاب تهیه نمودند تا این نقیصه برطرف شود. این حقیر پس از تصمیم جهت ترجمه‌ای روان از این مجموعه، پس از بررسی ترجمه‌ها و شرح‌های گوناگون این کتاب، به زحمات استاد معظم جناب آیت الله سید هاشم رسولی محلاتی بر خوردم که انصافاً در آن چه مدنظر بود، هیچ کم و کاستی دیده نمی‌شد. از این رو فهرست موضوعات و چینش ابواب این کتاب را بر اساس زحمات ایشان تنظیم نموده و ترجمه‌ای جدید و روان از آن کتاب را آماده نمودم. این کتاب از ارزش و اعتبار خاصی برخوردار است. شخصیت‌هایی مانند این شهر آشوب که شاگرد مؤلف بوده اجازه روایت آن را از ایشان گرفته، و علامه مجلسی نیز این کتاب را جزء مصادر بحار الأنوار قرار داده است.

به دلیل اهمیت و مقبولیتی که کتاب غرر الحکم پیدا نموده بارها توسط علمای شیعه ترجمه یا خلاصه شده است مانند:

- ۱- أصداف الدرر نوشته عبد الکريم بن محمد يحيى قزويني.
- وی کتاب غرر الحکم را موضوع بندی کرده و علاوه بر ترجمه فارسی، آن را به نظم درآورده است.
- ۲- ترجمه غرر الحکم نوشته حاج شیخ زین العابدین که آن را به فارسی ترجمه کرده است.
- ۳- أنیس السالکین نوشته سید زین الدین طباطبائی. این کتاب ترجمه و خلاصه غرر الحکم است.
- ۴- ترجمه غرر الحکم نوشته شیخ محمد علی انصاری.
- بهترین شرحی که تاکنون بر کتاب غرر الحکم نوشته شده، از آقا جمال الدین خوانساری متولد ۱۱۲۵ هجری است. این شرح در ۲ جلد نوشته شده و به فارسی است.
- در پایان با اعتراف به این که هر چه کم و کاستی در این مجموعه مشاهده شد را از باب بی بضاعتی حقیر و ناپختگی جوانی ام بگذارید، امید است با تذکرات سودمند شما فرهیختگان ارجمند در چاپ‌های بعدی، ایرادات برطرف شود. از تمامی عزیزانی که در این مدت کمک نمودند، خصوصاً همسر متدین و مهربانم که با تحمل هایش شرمندهام نموده، صمیمانه سپاسگزارم و توفیق همگان را از خداوند متعال خواستارم. با نشر صمیمانه‌ترین درودها بر روان پاکدانیاء، امانان علیهم السلام، شهداء، علماء، صلحا، از خداوند متعال می‌خواهم که این اثر ذخیره‌ی قبر و قیامت باشد...

